

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВЛОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ВИВЧЕННЯ
ПРОБЛЕМ ЗЛОЧИННОСТІ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. В. СТАШИСА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради НДІ ВПЗ імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України
протокол № 6 від 09 вересня 2020 р.
Директор

Владислава БАТИРГАРЕЄВА

СИЛАБУС

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОУСТРОЮ, ДІЯЛЬНОСТІ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА АДВОКАТУРИ**

ВИКЛАДАЧІ	
<i>Марочкін Олексій Іванович</i> , старший науковий співробітник відділу дослідження проблем кримінального процесу та судустрою НДІ ВПЗ імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, кандидат юридичних наук	
Контактний телефон	+38 057 715-62-08 (роб.)
E-mail	a.marochkin84@gmail.com
Назва освітньо-професійної програми	Право
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	08 Право, 081 Право
Статус дисципліни	Дисципліна вибіркової компоненти циклу дисциплін вільного вибору аспіранта, викладається у 4 семестрі II курсу в обсязі 2 кредитів
МОВА ВИКЛАДАННЯ	Українська
ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Консультації навчальної дисципліни відбуваються: аудиторні консультації – аудиторія № 504

	<p>згідно з графіком консультацій; <i>онлайн консультації</i> – через Zoom за попередньою домовленістю з викладачем. Для погодження часу онлайн консультації слід писати на електронну пошту Марочкину О.І. a.marochkin84@gmail.com або телефонувати за номером +38 057 715-62-08</p> <p>Пропуск занять: для відпрацювання пропущених занять, узгодження виду відпрацювання та ін. питань слід звернутись до Марочкина О.І. на електронну пошту a.marochkin84@gmail.com або зателефонувати за номером +38 057 715-62-08</p>
ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	<p>Прослуховуючи цей курс, здобувачі погоджуються виконувати вимоги принципів академічної доброчесності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розв'язувати всі завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб; - надавати для оцінювання лише результати власної роботи; - не вдаватися до кроків, що можуть у нечесний спосіб покращити власні результати навчання чи погіршити/покращити результати інших здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; - ні в який спосіб не публікувати відповіді на питання, що ставляться в рамках навчальної дисципліни для оцінювання знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.
МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	<p>Надання здобувачам системи знань щодо побудови та функціонування системи судових і правоохоронних органів та адвокатури України, основних напрямів її реформування, актуальних проблем, що виникають у цій царині, а також уміння презентувати здобуті знання, оволодінні універсальними навичками дослідника та правозастосувача для їх використання у подальшій науковій і практичній діяльності за фахом.</p>
ФОРМАТ КУРСУ	<p>Форма навчання – денна / заочна.</p>
ФОРМИ І ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	<p>Види навчальних занять: лекції, семінарські, індивідуальна робота, індивідуальні консультації, елементи дистанційного навчання, проміжний та підсумковий контроль.</p>
ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА	<ul style="list-style-type: none"> – вивчення додаткових нормативних і літературних джерел щодо організації і проведення наукових досліджень та розв'язання наукознавчих проблем; – участь у наукових заходах, тематикою яких є, зокрема, проблеми наукознавства; – підготовка наукових доповідей та їх презентація з проблемних питань наукознавства;

	<ul style="list-style-type: none"> – написання наукових есе, рефератів, наукових оглядів, контрольних робіт, статей та тез наукових доповідей з окремих наукознавчих проблем; – узагальнення юридичної практики, необхідної для аналізу і розв’язання наукознавчих проблем; – інші форми індивідуальної роботи за узгодженням з викладачем.
ФОРМИ КОНТРОЛЮ	Підсумковий контроль – у формі заліку
ПРЕРЕКВІЗИТИ	Судові та правоохоронні органи
НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ	Мультимедійне обладнання, комп’ютерне забезпечення з виходом в мережу Інтернет
ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	<p>За результатами освоєння навчальної дисципліни повинен продемонструвати такі результати навчання.</p> <p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - показати обізнаність про поширені в юридичній науці ідеї, доктрини, принципи та сучасні методологічні установки у царині наукових досліджень проблем побудови і функціонування судових і правоохоронних органів, а також адвокатури України; - визначати напрями і результати наукових досліджень провідних вітчизняних наукових шкіл щодо дослідження питань судоустрою, діяльності правоохоронних органів та адвокатури; - демонструвати знання європейських стандартів у галузі судоустрою, діяльності правоохоронних органів та адвокатури; - описати основи емпіричних досліджень в царині науки судоустрою, діяльності правоохоронних органів та адвокатури. <p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснювати аналіз практичних проблем реалізації правових норм, що регулюють судоустрій, діяльність правоохоронних органів та адвокатури і формулювати наукові висновки щодо вирішення цих проблем; - на підставі результатів аналізу законодавства, що регулює судоустрій, діяльність правоохоронних органів та адвокатури виявляти і формулювати тенденції його розвитку; - раціонально використовувати інформаційні ресурси з метою здійснення узагальнення судової практики; - оцінювати норми законодавства, що регулює судоустрій, діяльність правоохоронних органів та адвокатури й правозастосовну практику з точки зору відповідності європейським стандартам; - аналізувати практику Верховного Суду як вищого судового органу, відповідального за забезпечення єдності судової практики та

		подолання пов'язаних із цим проблем.
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ		
Змістовний блок I: Система судових і правоохоронних органів України		
Лекція	ТЕМА № 1. Теоретичні аспекти побудови оптимальної моделі національної судової системи	2
Лекція	ТЕМА № 2. Місце і роль правоохоронних органів у правовій системі України	2
Семинарське заняття 1	Концептуальні підходи до визначення місця прокуратури у державному механізмі	2
Змістовний блок II: Місце адвокатури в сучасній правовій системі України		
Лекція	ТЕМА № 3. Юридична природа адвокатури та проблеми правової регламентації її діяльності	2
Семинарське заняття 2	Актуальні проблеми організації і функціонування адвокатури в Україні	2
Змістовний блок III: Система кримінальної юстиції в Україні: поняття, зміст і перспективи розвитку		
Лекція	ТЕМА № 4. Місце і роль кримінальної юстиції у правовій системі України і в механізмі протидії злочинності	2
Лекція	ТЕМА № 5. Основні напрями реформування органів кримінальної юстиції	2
Лекція	ТЕМА № 6. Кримінальне переслідування: місце і роль у системі кримінальної юстиції	2
Семинарське заняття 3	Основні концепції реформування судочинства та кримінальної юстиції в Україні	2
Семинарське заняття 4	Основні напрями реформування законодавства у сфері кримінальної юстиції в Україні	2
УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ		
Форми освітнього процесу, які передбачають оцінювання здобувача		4-й семестр
<i>Аудиторна робота</i>		40
<i>Індивідуальні завдання</i>		10
<i>Контрольні заходи</i>	Підсумковий контроль у формі заліку	50
Разом:		100
ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ		
Види занять	Кількість балів відповідно до виду заняття (за один вид заняття)	Критерії оцінювання
<i>Семинарські заняття під час аудиторної роботи</i>	9-10	відмінний рівень засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	7-8	добре засвоєння матеріалу з теми, але є незначні помилки

	5-6	задовільний рівень засвоєння матеріалу з теми, суттєві і у значній кількості помилки
	3-4	поганий рівень засвоєння матеріалу з теми, значна кількість недоліків
	1-2	мінімальний рівень засвоєння матеріалу з теми, але достатній для оцінювання
	0	поверхневий рівень засвоєння матеріалу з теми, велика кількість помилок
<i>Індивідуальні завдання</i>	9-10	глибоке знання проблем, пов'язаних із темою завдання (дослідження), вільне володіння матеріалом, вміння самостійно і творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні висновки
	7-8	в роботі розкрито основні положення теми завдання (дослідження), але є деякі неточності у викладеному матеріалі, теоретичні поняття недостатньо підтверджені фактичними даними
	5-6	основні положення теми завдання (дослідження) розкрито, але деякі питання висвітлено не в повному обсязі та не має підтвердження теоретичних понять фактичними даними, відсутній творчий підхід до дослідження
	3-4	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, з великою кількістю суттєвих помилок, відсутні самостійні висновки
	1-2	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, взагалі відсутні висновки, вбачається доволі слабе знання предмета дослідження
	0	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, вбачається відсутність самостійності дослідження
<i>Контрольні заходи:</i>		
- підсумковий контроль у формі заліку	50	- всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у науково-дослідній роботі
	40	- достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей; - здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для науково-дослідної роботи
	30	- знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; - помилки у відповіді на заліку за наявності уявлення про шляхи їх самостійного усунення

	20	- знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; - помилки у відповіді на заліку при відсутності уявлення про шляхи їх самостійного усунення
	10	- прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - помилки та суттєві неточності у відповіді на заліку
	0	- відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - відсутність очікуваних результатів навчання.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в Інституті	Рівень компетентності
A	ВІДМІННО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії має всебічні знання в межах вимог навчальної програми, уміє формулювати висновки на основі отриманих знань, обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, творчої діяльності, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань.	5	90-100	Високий
B	ДУЖЕ ДОБРЕ. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії добре володіє вивченим матеріалом з дисципліни в межах вимог навчальної програми, намагається формулювати світоглядні та методологічні висновки на основі отриманих знань, обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань. Водночас відповідь має певні неточності.	4	80-89	Достатній

С	<p>ДОБРЕ. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії виявляє знання в межах вимог навчальної програми. Робить спроби формулювати світоглядні й методологічні висновки на основі отриманих знань. Уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за зразком. Водночас відповідь є недостатньо осмисленою, має помилки і неточності.</p>		70-79	
D	<p>ЗАДОВІЛЬНО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії відтворює частину навчального матеріалу і виявляє здатність формулювати висновки на основі отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки.</p>	3	65-69	Середній
E	<p>ДОСТАТНЬО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, відтворює значну його частину на репродуктивному рівні. Відповідь має суттєві помилки.</p>		60-64	
FX	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО (з можливістю повторного складання семестрового контролю). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії відтворює незначну частину навчального матеріалу виявляє слабку здатність формулювати висновки на основі отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.</p>	2	35-59	Низький
F	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО (з повторним обов'язковим вивченням залікового кредиту). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє матеріалом на рівні</p>		34 і менше	

	елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.			
Орієнтовний перелік питань до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і система правоохоронних органів України. 2. Місце та роль правоохоронних органів у правовій системі України. 3. Концептуальні підходи до визначення місця прокуратури у державному механізмі. 4. Проблеми взаємодії прокуратури з законодавчою владою. 5. Засади організації та діяльності прокуратури. 6. Система прокуратури: проблеми структурування та організаційного забезпечення. 7. Функції прокуратури до і після «судової реформи» 2016 р. 8. Система і компетенція органів Національної поліції України. 9. Система і компетенція органів Служби безпеки України. 10. Система і компетенція органів Військової служби правопорядку у Збройних Силах України. 11. Система і компетенція органів Національного антикорупційного бюро України. 12. Система і компетенція органів Державного бюро розслідувань. 13. Система і компетенція органів охорони державного кордону. 14. Система і компетенція органів доходів і зборів. 15. Система і компетенція органів і установ виконання покарань. 16. Актуальні питання розмежування компетенції правоохоронних органів. 17. Суд як орган судової влади, судова система України. 18. Проблеми взаємодії суду з іншими гілками влади. 19. Правосуддя як основна форма реалізації судової влади. 20. Судовий контроль під час досудового розслідування: організаційні та процесуальні проблеми. 21. Основоположні принципи судової діяльності. 22. Теоретичні аспекти побудови оптимальної моделі національної судової системи. 23. Гілки і рівні судової системи. 24. Поняття та види судових інстанцій. 25. Конституційна юрисдикція в Україні. 26. Судовий конституційний контроль: поняття, світові моделі й теоретико-прикладні проблеми. 27. Компетенція, структура, порядок формування та принципи діяльності Конституційного Суду України. 28. Державний захист працівників суду і правоохоронних органів. 29. Юридична природа адвокатури та проблеми правової регламентації її діяльності. 30. Принципи організації та діяльності інституту адвокатури. 31. Різновиди адвокатської діяльності у кримінальному провадженні. 32. Проблеми організації роботи адвоката у кримінальному судочинстві. 33. Міжнародні стандарти захисту особи у кримінальному судочинстві. 34. Удосконалення правового механізму реалізації права особи на захист. 35. Роль адвоката у забезпеченні права особи на доступ до правосуддя. 36. Роль адвоката у реалізації принципу змагальності сторін у кримінальному провадженні. 			

	<p>37. Гарантії адвокатської діяльності.</p> <p>38. Проблеми забезпечення кримінально-правових гарантій незалежності адвоката у кримінальному процесі: порівняльна характеристика законодавства України та країн ЄС.</p> <p>39. Участь адвоката у процесі доказування та проведенні слідчих (розшукових) дій.</p> <p>40. Проблеми «адвокатського розслідування».</p> <p>41. Поняття і система кримінальної юстиції.</p> <p>42. Місце та роль кримінальної юстиції у правовій системі України і в механізмі протидії злочинності.</p> <p>43. Концепція судово-правової реформи в Україні (1992 р.) про кримінальну юстицію.</p> <p>44. Концепція вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів (2006 р.).</p> <p>45. Концепція реформування кримінальної юстиції України (2008 р.).</p> <p>46. Основні напрями реформування кримінального, кримінального процесуального, кримінально-виконавчого законодавства та законодавства про органи кримінальної юстиції.</p> <p>47. Кримінальне переслідування: поняття, місце у системі кримінальної юстиції, співвідношення з поняттями «протидія злочинності» і «притягнення до кримінальної відповідальності».</p> <p>48. Проблема розмежування оперативно-розшукової і процесуальної діяльності, здійснюваних органами кримінальної юстиції.</p> <p>49. Проблема розмежування повноважень органів досудового розслідування і прокуратури у кримінальному провадженні.</p>
<p>Рекомендована література (основна, допоміжна)</p>	<p style="text-align: center;">Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Подкопась С.В. Організація та діяльність прокуратури в Україні: монографія. Харків: Право, 2020. 364 с. 2. Вакарова О.В. Конституційно-правовий статус правоохоронних органів: сучасні підходи : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Ужгород, 2019. 260 с. 3. Організація та діяльність органів прокуратури України: навч. посіб. П. М. Каркач, В. В. Кривобок, В. С. Бабкова та ін.; за ред. П. М. Каркача. Харків : Право, 2019. 500 с. 4. Моторигіна М. Г. Сторона захисту в судовому провадженні у першій інстанції : монографія /за наук. ред. О. В. Капліної. Харків : Оберіг, 2018. 306 с. 5. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»: постатейна систематизація окремих правових позицій Верховного Суду: посібник / наук. ред.: І. В. Гловюк, М. І. Пашковський, Д. В. Пономаренко, Ю. В. Жовтан. Одеса : Фенікс, 2020. 424 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: монографія. К. : Інтерсервіс, 2017. 2. Городовенко В. Деякі аспекти діяльності органів суддівського самоврядування у сфері запобігання корупції в судовій системі України. Право України. 2017. № 1. С. 28– 36. 3. Заборовський В.В. Правовий статус адвоката в умовах становлення незалежної адвокатури України : монографія. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2017.

4. Куйбіда Р., Лебедь О., Ліхачов Р., Трубенкова О. Судова реформа: як громадяни можуть зробити її успішною. / ред. Р.Куйбіда. Київ: ФОП 4 Москаленко О. М., 2018. 62 с.

5. Лапкін А. В. Основи прокурорської діяльності. Навчальний посібник у схемах. Харків: Право, 2018. 152 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Рекомендація CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам – членам відносно суддів: незалежність, ефективність та обов'язки: ухвал. Комітетом Міністрів Ради Європи від 17.11.2010. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a38

2. Про роль прокуратури в системі кримінального судочинства: Рекомендація R (2000) 19 Комітету міністрів – держав-членів Ради Європи від 6 жовтня 2000 року. URL: <https://goo.gl/dmMeu9>

3. Рекомендації щодо ефективного впровадження Основних принципів незалежності судових органів: схвал. резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 15.12.1989. URL: http://www.fair.org.ua/content/library_doc/EU_Standarts_book_web.pdf

4. Стандарти професійної відповідальності та виклади основних обов'язків і прав прокурорів, ухвалені Міжнародною асоціацією прокурорів у 1999 році. URL: http://www.iapassociation.org/getattachment/eb82f65f-0d44-4df4-a15b53cbf779dd7a/IAP-Standards_ukraine.aspx

5. Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні». URL: <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>